

وحدت؛ رمز پویایی مراکز تحول ملت

وحدت حوزه و دانشگاه، در شمار یکی از اصیل‌ترین شعارهای راهبردی انقلاب اسلامی، از جنبه‌های گوناگون اعتقادی، سیاسی و فرهنگی در کانون توجهات بنیانگذار عظیم‌الشان انقلاب (قدس سره) و در نقطه عطف رهنمودهای مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) قرار گرفته و طی بیش از سه دهه از آغاز پیروزی انقلاب تاکنون دغدغه‌های جدی دولت مردان را برانگیخته، تا آنجا که امروزه این امر به صورت یک رسالت ملی درآمده است. مفهوم واقعی وحدت حوزه و دانشگاه را باید در آرمان‌های امام (رضوان الله علیه) و شهدای بزرگوار چو دکتر مفتوح و استاد مطهری جستجو کرد. از طرفی، تحقق این رسالت خطیر را باید با الهام از منویات آن امام راحل و اندیشه‌های آن شهدای گرانقدر و با استناد به عنایات ویژه رهبر معظم انقلاب و اقدامات خالصانه و عالمانه استادان برجسته‌ای چون آیت الله مصباح یزدی، در راه‌اندازی «دفتر همکاری حوزه و دانشگاه» و تأسیس مراکز حوزوی - دانشگاهی، چون «بنیاد فرهنگی باقر العلوم (عج)» و «مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)» امیسر دانست.

حوزه و دانشگاه نماد فکر و اندیشه و شعور اعتقادی، فرهنگی، و سیاسی ملت ما به شمار می‌روند. از این رو، وحدت این دو نهاد عظیم آموزشی - تربیتی در حقیقت به مثابه تجلی یکپارچگی، انسجام و اتحاد ملی تلقی می‌گردد. با این وصف هنوز حق وحدت حوزه و دانشگاه آن گونه که باید و شاید ادا نشده است و حوزویان و دانشگاهیان آن گونه که می‌سزد هنوز مسئولیت عظیم خود را در این راستا به انجام نرسانده‌اند. هر چند کوتاهی‌ها و نارسایی‌ها بیشتر از ناحیه دانشگاه سرزده است، با این وجود، حوزه هم لازم است به قصور و تقصیر خود در این زمینه اذعان کند و نسبت به علل، عوامل و آثار و پی‌آمدهای این کم‌کاری‌ها و کاستی‌ها واقف باشد. هر دو نهاد، در هر صورت باید برای تحقق آن دسته از آرمان‌ها و اهداف متعالی انقلاب و نظام اسلامی که تنها در پرتو وحدت حوزه و دانشگاه دست یافتنی است، تلاش کنند و با برنامه‌ریزی دقیق در صدد تحقق آن اهداف و آرمان‌ها برآیند.

امام راحل (رضوان الله علیه)، با آگاهی و اشراف کامل نسبت به اصل خدشه‌ناپذیر وحدت حوزه و دانشگاه، خود شخصاً و مستقیماً به ارشاد و هدایت حوزویان و دانشگاهیان پرداختند و آنان را نسبت به ساز و کارها، شرایط، امکانات و

چالش‌های پیش روی وحدت حوزه و دانشگاه آگاه و هشیار ساختند، تا آنان هر چه بهتر و بیشتر به اهمیت جایگاه حوزه و دانشگاه پی برده، زمینه‌های وحدت متعالی این دو نهاد را در پناه دین و ولایت فراهم آورند.

مروری بر اندیشه‌ها و رهنمودهای امام کافی است تا نظرها و همت‌ها را به سمت و سوی اجرایی کردن وحدت حوزه و دانشگاه جلب کند و فرهیختگان حوزوی و دانشگاهی را برای تحقق این مهم برانگیزاند. فزاینده‌ای از این رهنمودها را از نظر می‌گذرانیم باشد تا راهنمای راه ما در این مسیر سرنوشت‌ساز قرار گیرد.

«حال که می‌بینید یک تحولی پیدا شده است، دانشگاهی متمایل شده است به روحانی، روحانی متمایل شده است به دانشگاهی، با هم هستند و می‌خواهند با هم کشور خودشان را به پیش ببرند، حالا شیاطین بیشتر در فکر هستند که روحانی را از یک طرف بگویند و دانشگاهی را از یک طرف، و فساد کنند بین این دو تا، به آن‌ها بگویند این‌ها چطورند، به این‌ها بگویند آن‌ها چطورند. چشم‌هایتان را باید خیلی باز کنید، در این زمان چشم و گوش‌ها باید خیلی باز باشد که یک وقت می‌بینید از داخل خود دانشگاه و از داخل خود فیضیه شما راه فساد می‌کشاند، شما را به تفرقه می‌کشاند. این هانمی‌تواند ببینند، این‌هایی که نمی‌خواهند این کشور یک کشور صحیح و سالم باشد و ارباب‌های آن‌ها که از اول هم نمی‌خواستند نمی‌توانند ببینند شما با هم مجتمع شده‌اید و می‌خواهید با هم کار کنید. آن‌ها عواقب این امر را برای خودشان می‌دانند.»

امام خمینی (ره) از حوزه و دانشگاه به عنوان دو مرکزی یاد می‌کند که می‌تواند بشتوانه تمامی پیشرفت‌های کشور باشند، همان گونه که ممکن است در اثر غفلت زمینه انحراف و انحطاط کشور و نظام را به وجود آورند. امام تهدیب و تعهد حوزه و دانشگاه را دو اصل اساسی در تأمین سعادت‌تمندی کشور می‌دانند و حوزویان و دانشگاهیان را به کسب این دو امر مهم توصیه می‌فرمایند.^۱

هم‌راهِ «فرهنگ پویا» در این شماره، ضمن گرامی داشت آهنگ وحدت حوزه و دانشگاه، نظر خوانندگان عزیز و گرامی را پیش از پیش به موضوع مزبور جلب می‌کنند «تاجه قبول افتد و چه در نظر آید.»

پی‌نوشت‌ها:

۱. صحیفه نور، ج ۱۳، ص ۲۱۲.

۲. رک: همان، ص ۲۰۶.

اشاره:

دیدگاه‌های متعالی رهبر فرزانه انقلاب اسلامی درباره حوزه و دانشگاه همواره راهبردی بوده و این دو نهاد با استفاده از بیانات پرمحتوا و عالمانه رهبر اندیشمند خود، نقشه راه تعالی، ترقی و نیل به هدف مقدس را یافته‌اند، مشروط به این که با عمل به این توصیه‌ها و راهنمایی‌ها، گامی عملی در جهت تحقق منویات معظم له بردارند. حضرت آیت الله خامنه‌ای یک شخصیت برجسته حوزوی هستند که از سالیان دور با دانشگاهیان رابطه‌ای صمیمی و دوستانه داشتند و دانشجویان فراوانی از محضر این اندیشمند والا مقام مستفیض گشته‌اند. هنوز جلسات تفسیر قرآن و تبیین عقاید معظم له که در سال‌های پیش از پیروزی انقلاب در مشهد و مشخصاً مسجد کرامت این شهر مقدس ارائه می‌گردید، از یاد و خاطر دانشجویان شرکت‌کننده در این محفل معنوی نرفته است. پس از پیروزی انقلاب نیز این رابطه نزدیک با دانشگاهیان ادامه یافت، به ویژه پس از رهبری ایشان که همواره با نگاهی پدرا نه و آگاهانه، مسائل گوناگون حوزه و دانشگاه را رصد می‌نمایند و با ارائه رهنمودهایی کارگشا، این دو نهاد علمی و مهم را به سمت تعالی رهنمون می‌سازند. هر چند دیدگاه‌های ایشان در مورد بحث «وحدت حوزه و دانشگاه» در سخنرانی‌های گوناگون در مجامع حوزوی و دانشگاهی، مطرح گردیده است، اما به مثابه «نمی از بیم» تنها به گوشه‌هایی از این دیدگاه‌ها اشاره می‌شود تا بتوانیم در این شماره «فرهنگ پویا» تبرکاً و تیمناً، نشریه را با دیدگاه‌های نورانی آن رهبر فرزانه زینت ببخشیم.